

Wat weten we van...

Vliegveld Grimsby/Waltham

RAF Vliegveld Grimsby (ook wel Waltham vliegveld genoemd) was in 1933 geopend als een klein vliegveld voor burger vliegtuigen. De landingsbanen waren toen nog van gras.

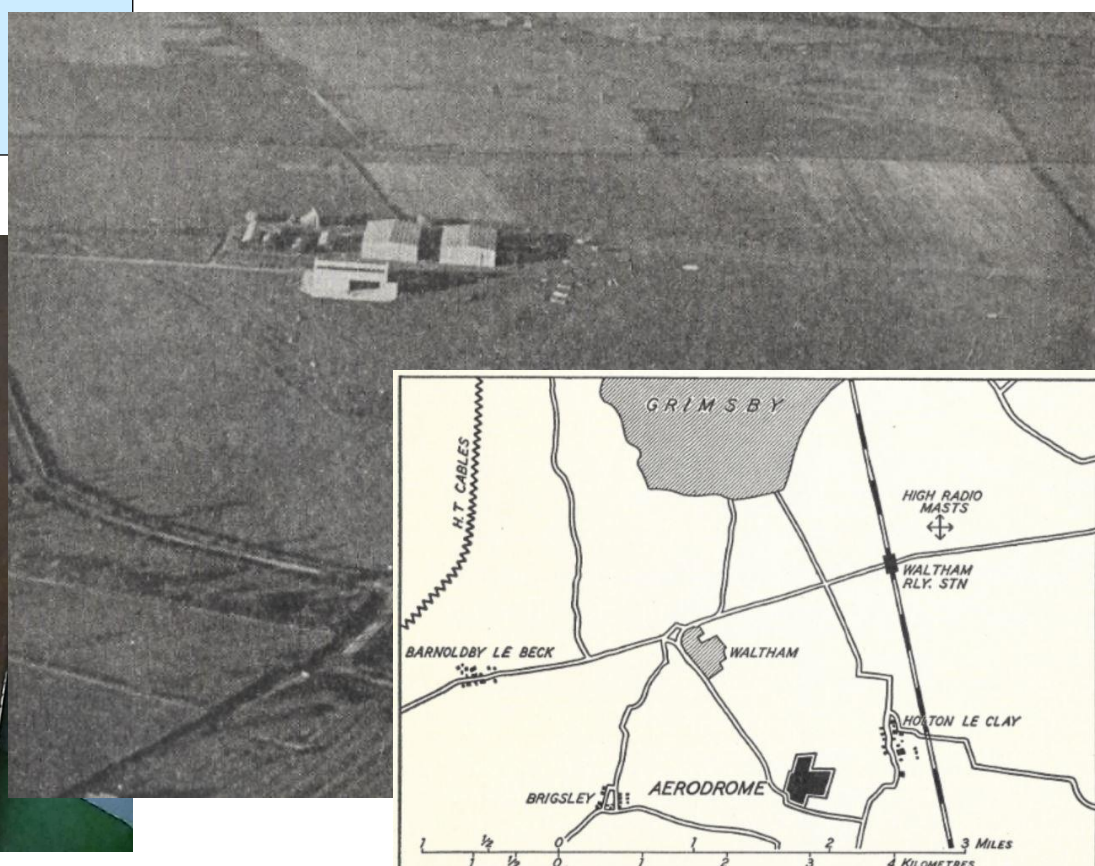
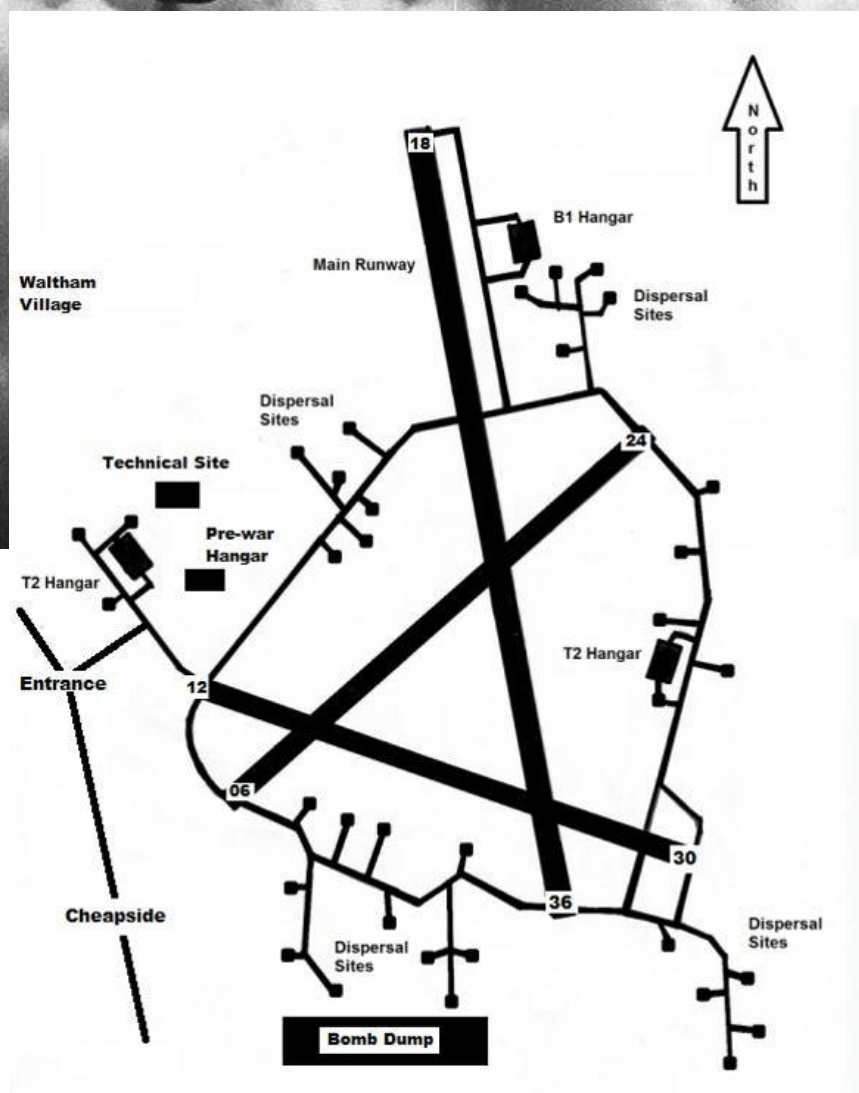
In 1938 werd het vliegveld door RAF in gebruik genomen als reserve vliegveld voor training voor piloten van de RAF Reserve (RAFVR) en civiele luchtbescherming (Civil Air Guard).

In 1940 werd het vliegveld geclaimed door het ministerie van luchtverdediging en het squadron met bommenwerpers werd er gevestigd. De 3 startbanen werden verhard...

Het vliegveld is vernoemd naar de stad Grimsby en dichterbij geleven Waltham.

Vanaf Grimsby zijn meer dan 4000 vluchten gedaan; 92 vliegtuigen zijn daarbij verloren gegaan en 21 omgekomen door ongelukken.

De LM658 steeg op 12 augustus 1944 op van Grimsby en kwam niet meer thuis...

Wat weten we van...

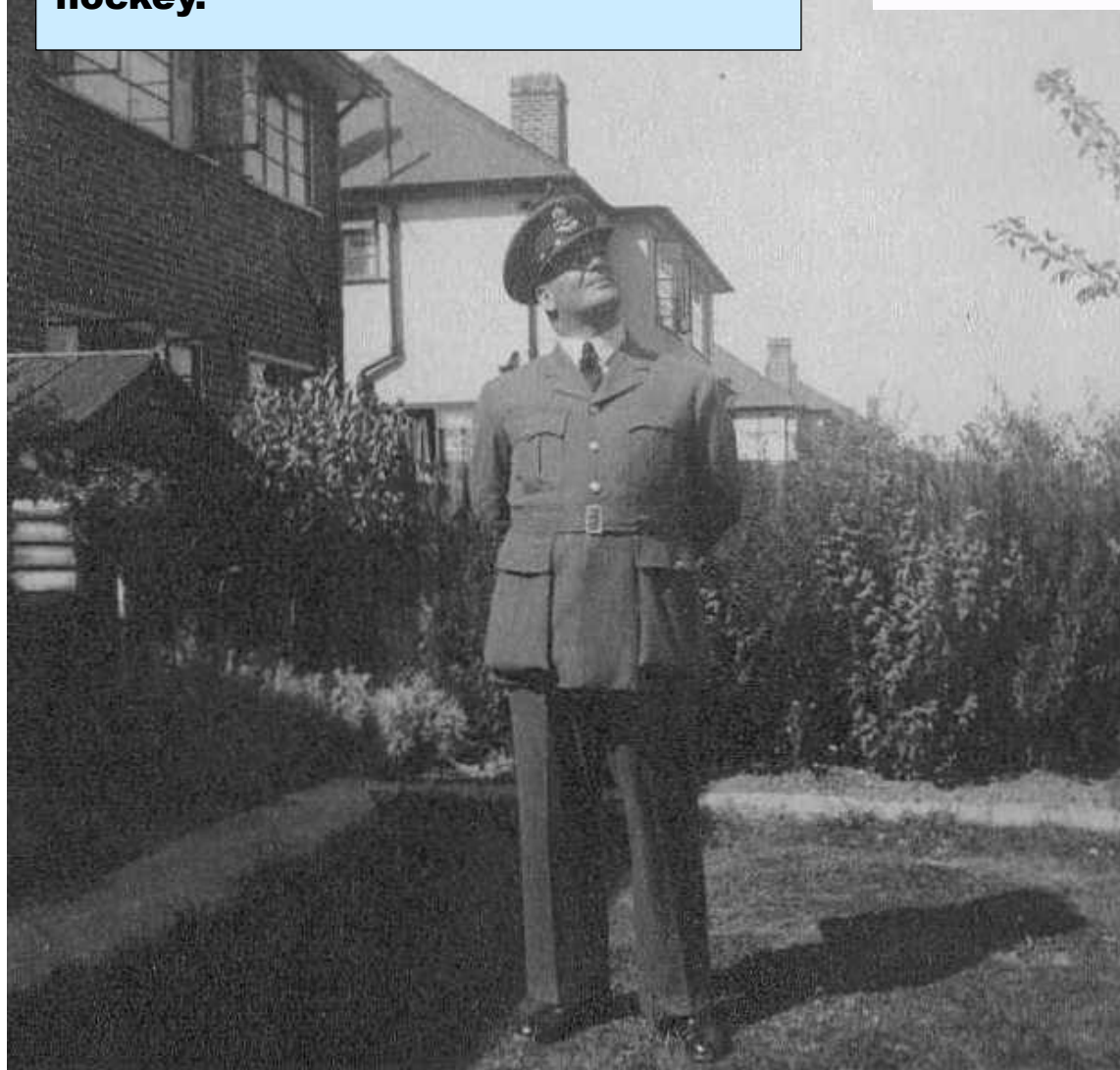
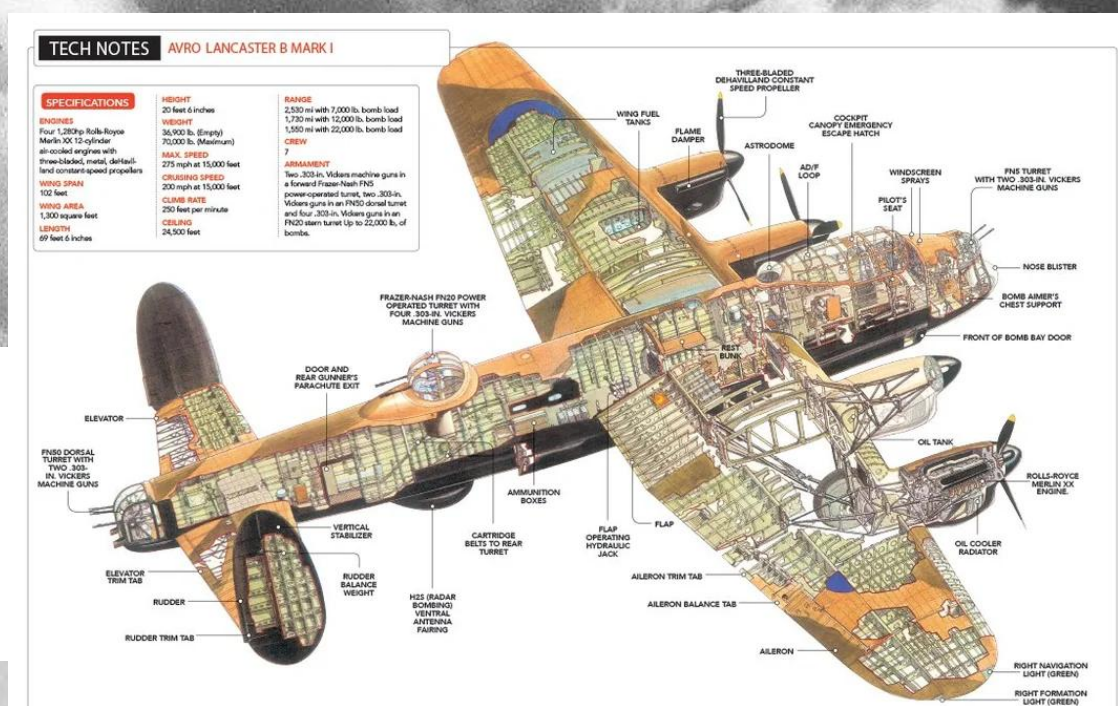
Piloot: Harold Bill Paston-Williams

Harold, of “Hal”, zoals de familie hem noemde, of “Bill” voor vrienden, was geboren op 5 September 1911. Samen met zus Sylvia (1913) en broer Guy Elwyn (1915) groeide hij op in India.

Hal ging toen hij 11 jaar was naar de Bishop Cotton School (India), waar het motto was: “overwin het kwade met het goede”.

Hij redde een vriend die van een klif viel door hem 20 minuten aan één hand vast te houden totdat redding kwam. Hij hield van boksen en hockey.

Harold, haalde zijn brevet in India. Hij verhuisde in 1934 naar Engeland, waar het leven moeilijk was (en niet alleen vanwege het slechte weer).

In 1940 startte hij met zijn piloten training voor gevechtsvliegtuigen. En al gauw werd hij –als één van de oudere vliegeniers- trainer van nieuw op te leiden piloten, met zweefvliegen als specialisme.

Naast 2 noodlandingen tijdens training, werd zijn vliegtuig ook geraakt tijdens een missie naar Eperl le Foret (in Frankrijk).

Wat weten we van...

2e Piloot: Christopher Holland

Christopher was in 1923 geboren als kind van Godfrey en Housemayne Holland. Hij had 2 zussen: Pat & Joanna.

Hij ging achtereenvolgens naar de scholen Gibbs, Copthorne en Winchester College in Hampshire. Hij was getalenteerd sporter (roeien) en jager.

In 1944 was hij nog ongetrouwd, maar getraind als piloot. Zijn eerste solo vlucht deed hij al na 12 uur training. In Canada kwam hij als beste uit de training van 70 piloten.

Hij vloog als extra man mee met de LM658 om zo ervaring op te doen, voordat hij met zijn eigen bemanning dit ook zou gaan doen. "Second Dickey" wordt zo'n trainingsvlucht genoemd.

Wat weten we van...

Bomb aimer: Benjamin Ramsden

Benjamin was zoon van Leonard en Annie Ramsden. Als broer van Eddie groeide hij op in Bradford (Yorkshire).

Benny, zoals Benjamin vaak werd genoemd, was een zeer goede pianist; hij kon spelen wat hij had gehoord!

De vader van Benjamin, Leonard, had een koren molen. Het was traditie dat het vak van vader op zoon zou overgaan, maar Leonard liet zijn 3 zonen, dus ook Benny, vrij om andere keuzes te maken.

Benny ontmoette Marjorie Coates in 1936 bij een dansavond. "Liefde op het eerste gezicht" noemde Marjorie het. Ze trouwden in 1939. En kregen één dochter: Anne Merrit-Ramsden.

Benny schreef zich in bij de RAF in 1936. Hoewel hij dacht piloot te gaan worden, vonden ze hem eerst te oud en kwam hij op kantoor aan het werk. Later, toen de noodzaak groter werd, kreeg hij alsnog zijn training en kreeg de 'wings' op zijn uniform. Later werd hij omgeschoold tot "bommenrichter".

Zijn 29-ste missie, met de LM658, werd ook zijn laatste. Hij toen was 31 jaar...

Wat weten we van...

Navigator: Gerald Hood

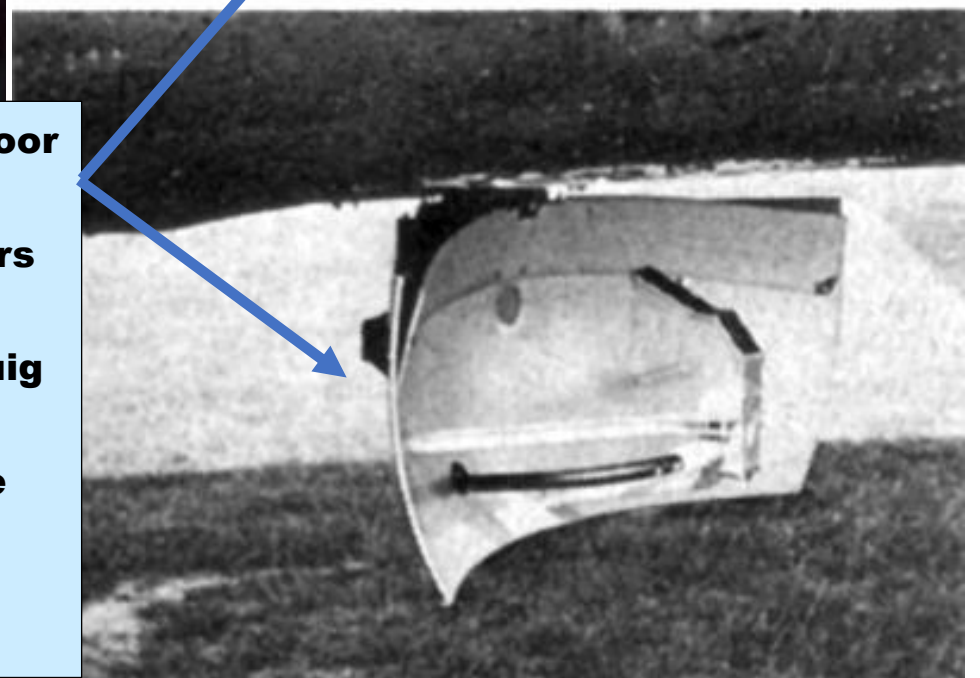
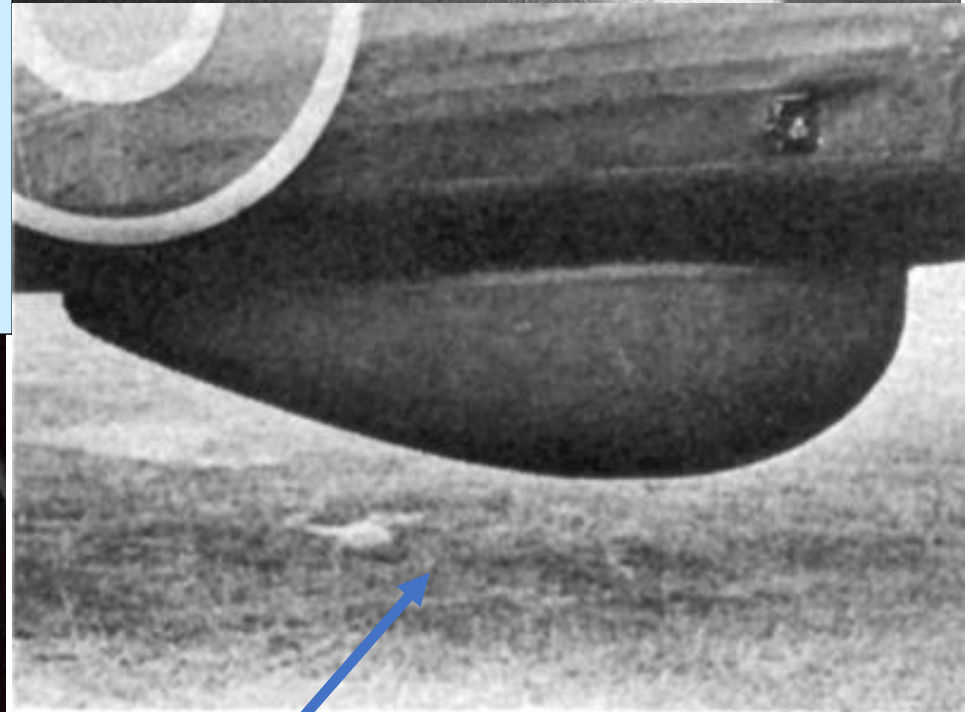
Gerald was (wees)zoon van Robert en Emily Hood; geboren op 25 februari 2022. Op 8 jarige leeftijd stierf zijn moeder en zijn vader kort daarna. Daardoor kwam hij op een speciale school, de Royal Russel School in Londen. Daar wordt hij nog jaarlijks als een voorbeeld herdacht.

Het zat hem niet mee. Hij kreeg in 1938 (toen dus 16 jaar) tyfus; gelukkig wist hij geheel te herstellen en ging aan het werk als meubelmaker.

Toen de oorlog begon, gaf hij zich op bij de Royal Air Force (RAF). Na een training voor waarnemer, kreeg hij een piloten opleiding in Zuid-Afrika.

Eigenlijk was deze vlucht, de 26-ste voor Gerald Hood, tegelijk ook een experiment. Waar eerder de Lancasters een spoor volgden van fakkels uit een leidend vliegtuig, moest nu elk vliegtuig met het nieuwe "H2S" radar systeem zijn eigen route bepalen. Later was de conclusie dat dit nieuwe systeem nog teveel onnauwkeurigheid had.

Wat weten we van...

Flight Engineer: John Downie

John, ook wel “Jock” genoemd, is geboren in 1912 als oudste van 7 kinderen (hij had 4 zussen en 2 broers).

Hij trouwde in 1936 met Jean toen hij 24 was en zij 25 jaar. Ze kregen geen kinderen.

Jean vertelde altijd precies aan de familie waar John was gestationeerd.

In 1943 overleed de enige broer van Jean in de oorlog in Italië. Om te voorkomen dat zijn vrouw zorgen zou hebben om hem, vertelde hij haar dat hij alleen een kantoorbaan bij de RAF had...

Wat weten we van...

Wireless Operator: Laurence Roy Watts

Roy Watts was geboren op 8 augustus 1921 als zoon Herbert en Florance Watts wonend in Poplar. Hij had 2 broers en 2 zussen, die allemaal ouder waren.

Hoewel hij eerst als hotel bediende was gaan werken, ging hij in 1941 vrijwillig bij de RAF. Na andere functies werd hij opgeleid tot radio telefonist, waar hij leerde om 18 woorden per minuut in Morse code te kunnen versturen.

Hij leerde van piloot Harald ook zelf te vliegen. Samen beleefden ze ook al een bijna crash na een vlucht boven Frankrijk.

Shot down over
Hamburg
Aug 1944

1316752 F/Sgt Watts L.R.
Sgt mess
R.A.F. Grimsby
Dalham
Lines
11-8-44

xx

as soon as it opens, due to the
holiday makes that one in Bleethorpes
and Grimsby, I couldn't even get a
drink after my first day and for can
guess how much I tried!

I have only seven more Ops
to do, the last two were Daylights as I
haven't done so bad really, but we may
have to do 35 altogether now.

We lost our own aircraft
3 for sugar and are waiting for a new
one to come along so I hope that it
will be as good as our old 5.

The muggy weather is too hot
for me. I feel like walking around in a
bathing costume and a wet towel
around my head.

Well love am afraid
that I must close for now and write a
bit more tomorrow to T.T.F.N.

I am such a steep at
present regarding mail that I don't know
really where to start.

First of all thanks very
much for the cigs and card etc. hope, it
was good of you to remember me that way.
I haven't read the book yet, but am half
way through one, goodness know when I'll
get time to read the other one as well.

So there has been a house
full again, I only wish that I could
have been home also, even if I would
have had to sleep on the floor.
nevertheless Den my leave is now due on
the 22nd of this month, just 11 days time
boy, am I waiting for the days to
skip by.

How is the beer situation in
Exeter these days? it is pretty
hopeless here if you don't get to a Pub

Laurie schreef veel met zijn zus Denise; op 11 Augustus, de dag voor de crash, schreef hij nog deze brief aan zijn zus.

Hij bedankt haar voor de cigaretten en dat hij graag weer eens thuis zou zijn, zelfs als hij op de vloer zou moeten slapen.

"Ik hoef nog maar 7 vluchten te doen, dan ben ik klaar...."

Morgen schrijf ik verder...

Wat weten we van...

Mid-upper gunner: Robert Stanley Williams

Robert Stanley, kortweg 'Stan', was broer van Hilda en Mary en zoon van Mary Ethel Williams. In zijn vrije tijd deed hij graag aan scouting.

Toen hij zich als vrijwilliger in 1943 aanmeldde bij de RAF, kwam hij al gauw in de opleiding tot mitrailleur schutter.

Daarnaast leerde hij ook parachute springen, redding uit water en overleven bij noodlanding.

Toen hij in July zijn training afrondde, met een gemiddelde cijferlijst, werd hij door zijn trainers omschreven als 'slim' en 'vol vertrouwen'.

De eerste gevechtsvlucht van Stan was precies één jaar voor de crash in Bergentheim.

Hij vloog toen samen met de pilot Harold Paston-Williams, die dus samen met hem ook in de LM658 de crash mee maakte.

Pas in februari 1944 kwamen ze bij elkaar als vaste bemanningsgroep. Tijdens D-day bombardeerden ze een batterij kanonnen van de Duitsers en zagen ze de landingstroepen naar het strand gaan.

In juli 1944, na meerdere vluchten in Duitsland, had Stan ongeveer 2/3 van de maximal 30 vluchten al bereikt. Hun vliegtuig, de LM585, ging in Frankrijk verloren met een andere bemanning. De nieuwe HW-W kwam al snel...

Wat weten we van...

Rear Gunner: Bruce Arnold David

Bruce was zoon van Ambruisse Louis David en mevrouw Elizabeth Rose David-Palko (later hertrouwd met Reuter). Geborcen in Prince Albert, groeide hij op in Canada. Zijn vader, was een veteraan van de eerste W.O.

Ten tijde van de oorlog was Bruce niet getrouwd. Hij werkte eerst als boerenknecht en later als bezorger van de kruidenier. Zijn broer, J.M. David, was ook vliegofficier bij de RAF. Bruce meldde zich op 19-jarige leeftijd aan bij de RAF. Nog in Canada volgde hij de opleiding tot achterste schutter.

Op het moment dat Bruce instapte in de LM658 voor de vlucht op 12 augustus 1944, toen wist hij nog niet zijn broer als vermist opgegeven zou worden na zijn vlucht de vorige dag.

Hoe ging het verder met...

Vliegveld Grimsby/Waltham

Het vliegveld werd na de oorlog gesloten toen het 100ste squadron werd verhuisd naar Elsham Woods.

Het vliegveld werd officieel gesloten in 1950 en verkocht in 1958. Diverse stukken van de startbanen zijn tot op de dag van vandaag nog te zien, evenals de laatste hangar B1.

Foto vliegveld

Grimsby/Waltham in 1955

175 F21 542RAF160 131510ZAPR55 20IN 16300FT 19/132 CROWN COPYRIGHT

R.A.F GRIMSBY (WALTHAM) 1941 - 1945
TO FIGHT FOR OUR FREEDOM AND TO
END THE NAZI TYRANNY, YOUNG PEOPLE
FROM ALL OVER THE WORLD CAME TO
THIS AIRFIELD TO SERVE AND TO FLY
THE WELLINGTONS AND LANCASTERS
OF 142 & 100 SQUADRONS.
OVER 1000 BRAVE YOUNG MEN CAME
THROUGH THIS ENTRANCE-
NEVER TO RETURN. MANY MORE WERE
SHOT DOWN AND CAPTURED
WE WILL REMEMBER THEM
AND SALUTE ALL WHO SERVED HERE.

IS IT NOTHING TO YOU ALL YE THAT PASS BY ?
(FROM THE BIBLE, LAMENTATIONS CH.1 VERSE 12)

Hoe ging het verder met:

Piloot: Harold Paston-Williams

Harold landde aan zijn parachute vlakbij de van Rooijenswijk. Hij kwam in contact met verzetsstrijder Albert Timmerman en werd na enkele dagen bij de weduwe van der Sluis ondergebracht. Daar heeft hij 16 dagen verblijf gehouden en is daarna via Almelo naar Hengelo gegaan. Daar heeft hij de plaatselijke Binnenlandse Strijdkrachten getraind in het gebruik van wapens.

Huize van der Sluis.

Na terugkeer in de UK heeft Harold een uitgebreid rapport geschreven over de Lancaster LM658.

TOP SECRET.
APPENDIX A.
I.S.9/WEA/2/1049/2457.

The following information was obtained from BRITISH personnel who have been repatriated.

If further circulation of this information is made, it is important that its source should not be divulged.

EVADER'S NAME, etc:- 83930 P/Lt. H. PASTON-WILLIAMS, 100 Sqn., Bomber Command, R.A.F.

DATE OF INTERVIEW :- 8 Apr 45

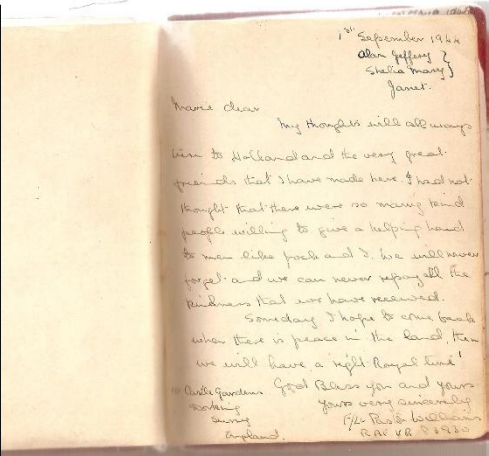
DATE	NAME AND ADDRESS.	REMARKS
(1) Aug 44	ALBERT Farmer, 2 kms. West of BERGHEM. (GERMANY, 1: 250,000, Sheet K 53, V 23)	Food and shelter for 3 days.
(2) Aug 44	Dr. POSE, BERGHEM.	Medical attention and information 19 days.
(3) Sep 44	Mrs. VAN D'SLUIS, Housepainter, BERGHEM.	Food and shelter for 16 days.
(4) Sep 44	Mr. DEKERS, Biscuit Manufacturer, ALMELO. (V 21).	Food and shelter for 1 night.

Dankzij dit rapport hebben we veel van de geschiedenis van de Lancaster kunnen herleiden.

In April 1945 heeft Harold de bevrijding van Hengelo meegemaakt en meegevierd.

Ook na de oorlog is Harold piloot gebleven.

Het dagboek van Harold beschrijft: "Mijn gedachten zijn bij Holland en al die fantastische vrienden die ik daar heb ontmoet."

Hoe ging het verder met...

2e Piloot: Christopher Holland

Christopher werd gevonden naast het wrak, met de parachute nog niet geopend op zijn rug. Uit verslag van een overlevende lezen we dat er kort voor de crash nog een explosie was, waardoor vermoedelijk de mannen bewusteloos zijn geraakt.

Christopher is na de berging begraven in Hardenberg.

Op de grafsteen van Christopher Holland staat: "To the world he was but a part; to us he was all the world, GH + VH (*)"

(*) Initialen van zijn vader en moeder.

Aan het eind van April 2010, bracht zijn zus Joanna Newton, een emotioneel bezoek aan de laatste rustplaats van Christopher. Zij bezocht toen ook het monument in Zenderen.

Hoe ging het verder met...

Bomb aimer: Benjamin Ramsden

De verwachting was juist dat hij nog maar één missie had hoeven te voldoen. Zijn overplaatsing naar Alexandria was al geregeld.

Benjamin, die dus redelijk laat begon bij de RAF, werd als “Vermist” gemeld na zijn 29-ste missie met de LM658.

In 2012 bezochten dochter Anne en haar echtgenoot opnieuw het graf van haar vader. Anne zei toen: “ik kan me geen betere laatste rustplaats indenken voor mijn vader”.

De familie maakte in 1948 een bezoek aan het graf van Benjamin. Toen werd onderstaande door foto gemaakt door weduwe Majorie met op de foto v.l.n.r. Eddie Ramsden, mevrouw Bruin, Leonard Ramsden, Annie Ramsden, juffrouw Bruin. Mevrouw Bruin onderhield de graven en hield regelmatig briefcontact met dochter Anne van Benjamin.

Hoe ging het verder met...

Navigator: Gerald Hood

Gerald landde aan zijn parachute maar gewond aan zijn benen achter de boerderij van Rosink, net naast de van Riggelenswijk. Toen Rosink 's morgens Gerald Hood ontdekte en een vertaler nodig had, heeft hij snel dominee Dijkhuis laten komen. Die heeft ook vervolgens dokter Post voor Gerald Hood laten zorgen.

Ds Dijkhuis

Dr Post

Waarschijnlijk heeft Gerald Hood eerst enkele dagen bij de familie Haandrikman onderdak gehad. Opa Haandrikman kreeg van een Engelse vliegenier, die gewond was aan zijn benen, deze verrekijker. We vermoeden dat het van Gerald Hood is geweest:

Bij de Vloedveld in Zenderen staat een monument voor o.a. Bote van der Wal en Gerald Hood. Hun executie, samen met enkele andere verzetsstrijders wordt daar jaarlijks herdacht.

Via verzetsstrijder Jan Piksen kwam Gerald uiteindelijk in Nijverdal bij de weduwe Ebeltje van der Wal. Helaas werd hij daar verraden en door de Grune Polizei opgepakt met de eveneens ondergedoken zoon Bote van der Wal.

Bote

Gerald en Bote werden na hun arrestatie naar de gevangenis in Almelo gebracht. Hauptsturmführer Sandrock ondervroeg hen en veroordeelde hen op eigen gezag tot de doodstraf. Die werd in Zenderen uitgevoerd.

Hoe ging het verder met...

Flight Engineer: John Downie

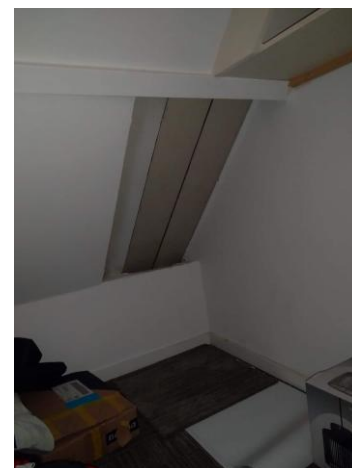

John Downie landde bij de boerderij van Geert Salomons, de "Vredehoeve".

Dat was dus dichtbij Harold Paston-Williams, die bij de familie vd Sluis in de boerderij verstopt was. Al gauw hadden ze met elkaar contact.

Na 16 dagen zijn John en Harold vervoerd naar Almelo, waar ze overnachtten in een loods van de Bolletje beschuifabriek. Daarna gingen ze naar Hengelo.

John verbleef daar bij de familie Schage tot aan de bevrijding van Hengelo door de geallieerden op 3 april 1945.

Evenals piloot William Paston, maakte John Downie de bevrijding mee in Hengelo:

John bleef tot de de-mobilisatie bij de RAF. Zijn bij-naam was de "vliegende Hollander". Na de oorlog ging hij terug naar zijn woonplaats Kilmarnock.(UK). Hij was vertegenwoordiger van een schoenen fabriek. Zijn medailles en een kaart zijn te zien in een lokaal museum.

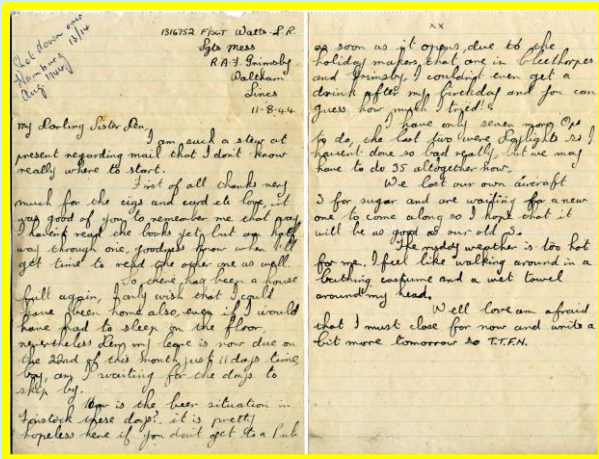

Hoe ging het verder met...

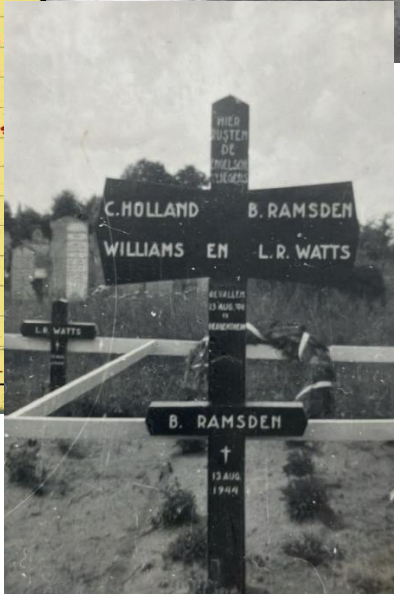
Wireless Operator: Laurence Roy Watts

Laurie schreef nog in zijn brief van 11 augustus aan zijn zus dat hij de volgende dag nog wat meer zou schrijven...

Het lichaam van Laurence Watts werd gevonden onder het wrak, tijdens de dagen na de crash. In het process verbaal valt te lezen dat hij zijn parachute om had, maar niet verder dan halverwege het ontsnappingsluik was gekomen.

Date	Hour	Aircraft Type and No.	Pilot	Duty	REMARKS (including results of bombing, gunnery, exercises, etc.)	Flying Times Day	Night
SUMMARY FOR JULY 1944					TYPE OF AIRCRAFT FLOWN - LANCASTER	TOTAL TIMES	
UNIT - 100 SQUADRON							
DATE 1-8-44							
SIGNATURE L.R. Watts							
4-8-44	1200	LM 622	FLY PASTON WILLIAMS	W/O P	OPS PAUILLAC	7:50	
5-8-44	1430	ND 639	FLY PASTON WILLIAMS	W/O P	OPS PAUILLAC	7:45	
7-8-44	2130	LM 658	FLY PASTON WILLIAMS	W/O P	OPS FONTENAY LE MARION		3
12-8-44	2125	LM 658	FLY PASTON WILLIAMS	W/O P	OPS BRUNSWICK		MISSING
SUMMARY FOR AUGUST 1944							
UNIT: 100 SQDN							
DEATH PRESUMED							
CENTRAL BOMBING TROOP							
JUL 1946							
ROYAL AIR FORCE							
COMMANDING NO. 100 SQUADRON							
TOTAL TIME						176-15	14-4

Op zijn grafsteen in Hardenberg staat de tekst:

“Greater love hath no man than this, that a man lay down his life for his friends”.

John Downie, één van de overlevenden, schreef in de brief aan Laurie's moeder:

“Laurie was een heer en een waar kameraad; ik ben blij dat ik zijn vriend genoemd werd; ik zal hem nooit vergeten”.

Hoe ging het verder met...

Mid-upper gunner: Robert Stanley Williams

‘Stan’ begon op 12 Augustus aan zijn 21-ste vlucht boven bezet gebied.

Na de crash werd zijn lichaam vlak bij het brandende wrak van de LM658 gevonden. Met een wond, misschien door het gevecht met de Messerschmidt of door het verlaten van het brandende vliegtuig,

Hij had zijn parachute om, maar die was niet geopend. Waarschijnlijk is hij bewusteloos geraakt –evenals anderen- bij de ontploffing tijdens het neerstorten. Hij kwam echter niet op tijd bij bewustzijn om zijn parachute te openen.

Zijn logbook meldt: “Death presumed, 13-8-’44”.

					Time carried forward ---		88-06	135-47	50
					Flying Times		Day	Night	
Date	Hour	Aircraft Type and No.	Pilot	Duty	REMARKS (including results of bombing, gunnery, exercises, etc.)				
4-8-44	1200	LM 652	F. L. PASTON-WILLIAMS	A/G	OPS PAULLAC		7-50		
7-8-44	2130	LM 658	F. L. PASTON-WILLIAMS	A/G	OPS FONTENAY-LE-MARHION			3-50	
12-8-44	2145	LM 658	F. L. PASTON-WILLIAMS	A/G	OPS BRUNSWICK		MISSING		
SUMMARY FOR AUGUST 1944							7-50	3-50	
UNIT: 100 SQDN.									
Death Presumed.									
13. 8. 44.									
					TOTAL TIME ... 95-55 129-40				

Stan stierf op 25 jarige leeftijd en werd begraven bij zijn kameraden op de begraafplaats in Hardenberg.

De inscriptie op zijn grafsteen luidt: “God’s greatest gift, remembrance, your loving Mother”.

Het was een duidelijke illustratie van het grote verdriet in Stan’s familie bij dit verlies van hun enige zoon en broer.

Hoe ging het verder met...

Rear Gunner: Bruce Arnold David

Bruce zat achter in het vliegtuig; hij is op eigen initiatief gesprongen omdat er geen communicatie meer was met de anderen. Hij is iets meer ten Oosten van Bergentheim neergekomen.

Volgens zijn latere beschrijvingen heeft hij nog 2 parachutes zien opengaan (vermoedelijk die van John Brownie en Paston-Williams; Gerald Hood is waarschijnlijk het laatste gesprongen).

Bruce David, hoewel hij ook in contact kwam met bewoners in Bergentheim, wist niet wie hij wel of niet moest vertrouwen. Daarom bleef hij zelf vluchten/onder te duiken en probeerde hij uit handen van de Duitsers te blijven.

Men dacht eerst dat hij Laurie Watts was geweest, maar toen het lichaam van Laurie onder het wrak werd gevonden, toen wist men dat Bruce nog in leven was...

Bruce probeerde dus zelf uit handen van de Duitsers te blijven.

Dat lukte totdat hij werd opgepakt en gearresteerd door een patrouille van Duits/Nederlandse soldaten. Daarbij is ook geschoten en heeft Bruce een verwonding aan zijn hand of schouder opgelopen.

Hij werd als krijgsgevangene vervoerd naar kamp Dulag bij Frankfurt, waar de Duitsers de engelse vliegeniers bij elkaar gevangen hielden.

Vanaf Dulag werd hij afgevoerd naar kamp Stalag Luft 1, in Barth, vlakbij Rostock, waar hij aankwam op 6 September 1944 en kreeg als nummer "5280". De foto's hieronder zijn daar van hem genomen.

Op 13 September kregen zijn ouders pas te horen dat hij als krijgsgevangene in een kamp zat. Voor hun het eerste echte teken van leven.

Bruce bleef t/m mei 1945 in kamp Stalag Luft 1. Daar werd hij bevrijd door Russische kozakken.

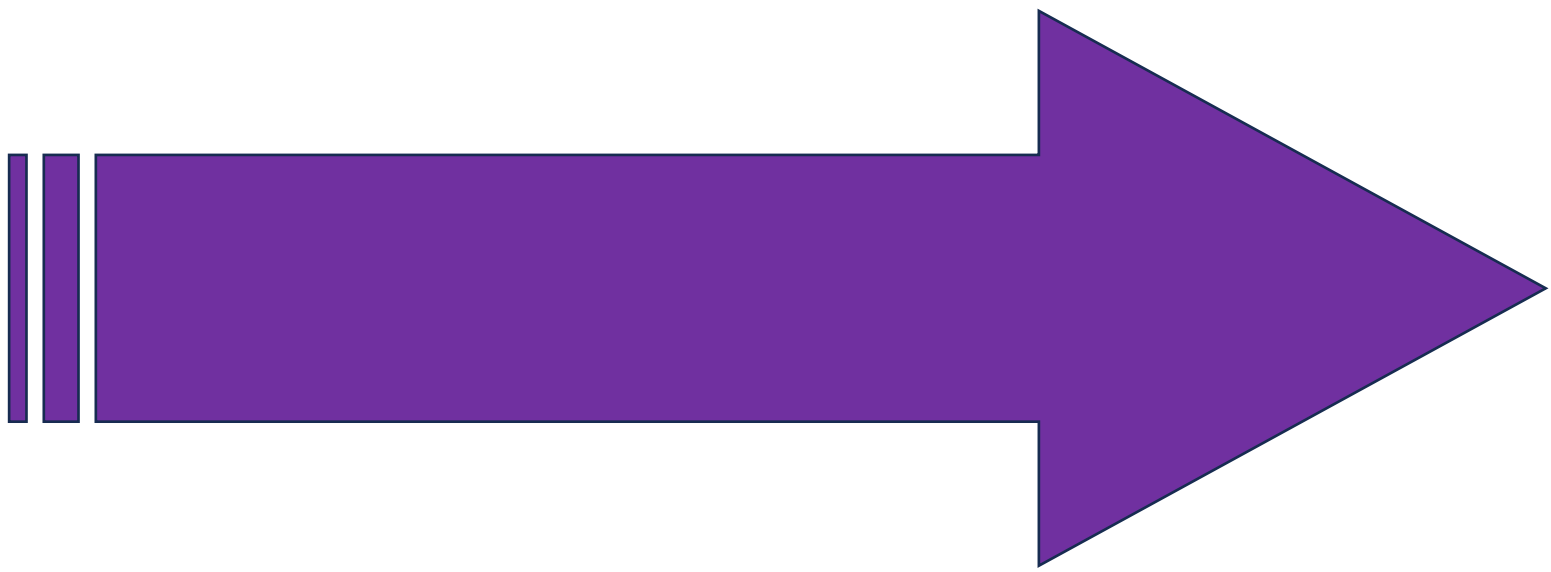

LM658

HW-W

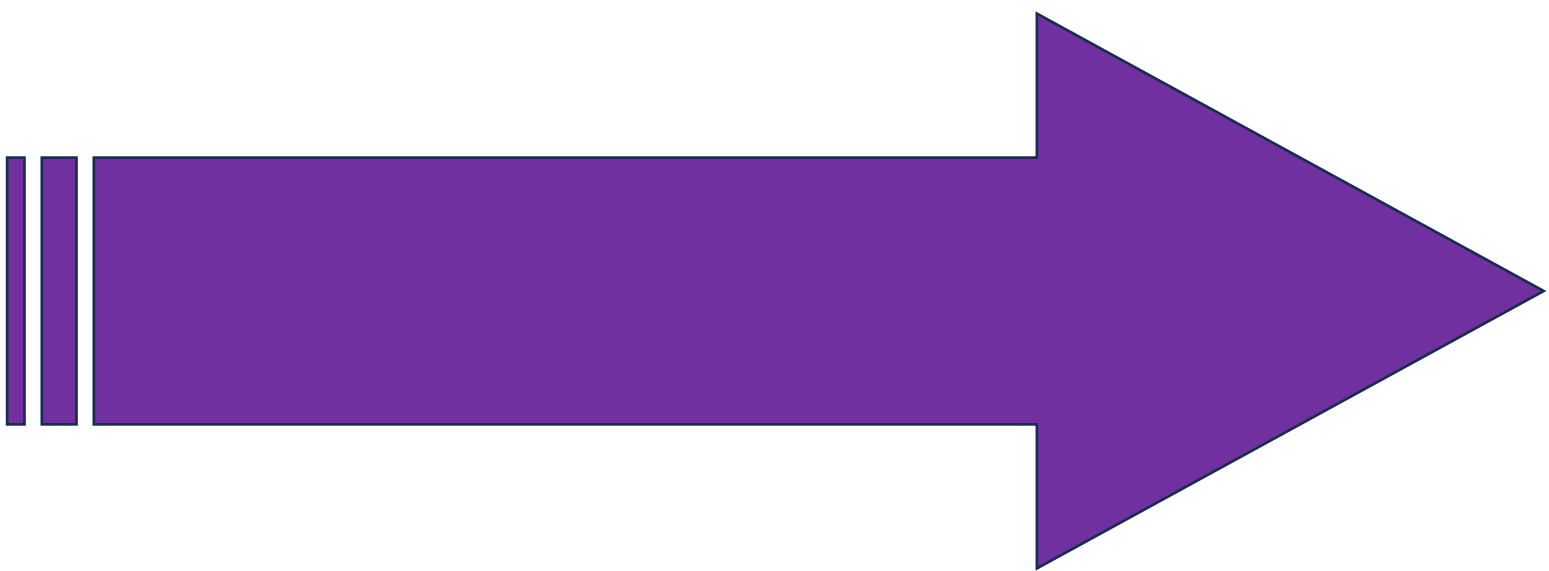
**Mogen wij u de bemanning
van de “Lancaster van
Bergentheim” voorstellen?**

LM658

HW-W

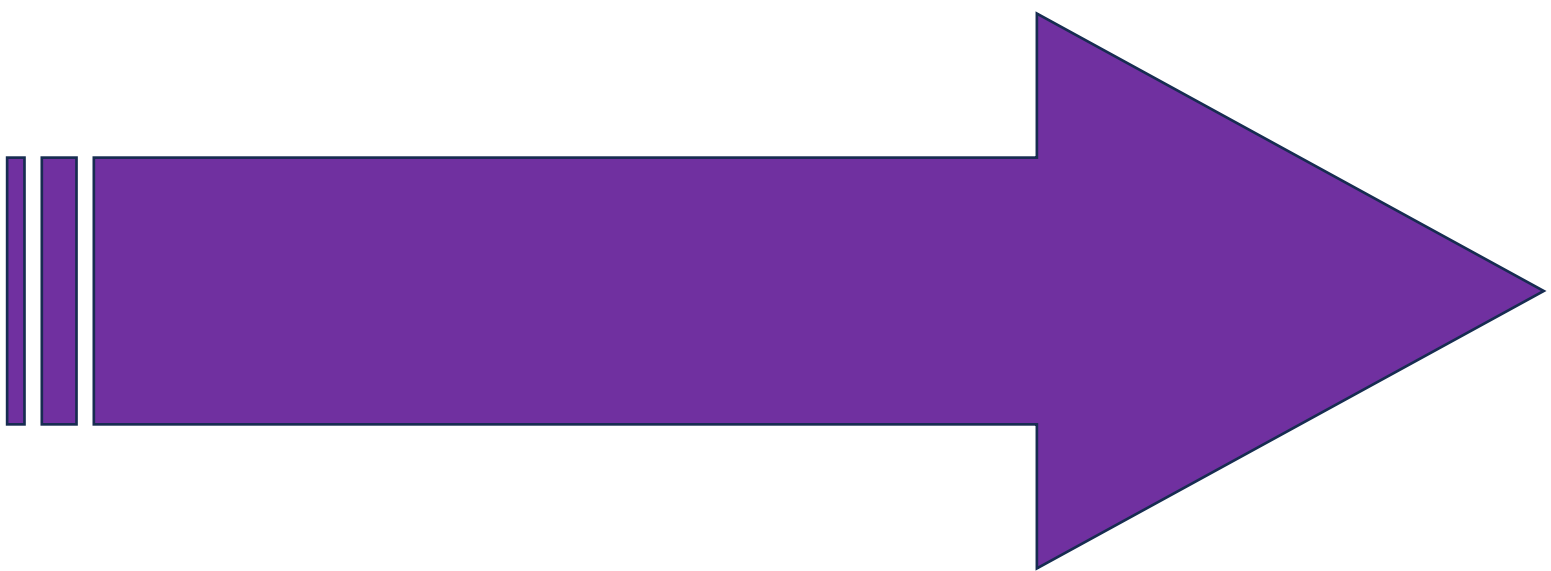
**Neemt u plaats
voor de lezing !**

LM658

HW-W

**Na afloop
Van de lezing...**

LM658

HW-W

Tot ziens bij:

26 april t/m 5 mei, 2025 !